

Bog anmeldelse: Orkidéernes verden

Henrik Æ. Pedersen: Orkidéernes verden

276 sider. Gyldendals forlag. Forlagets pris: 349,95 kr. ISBN 978-87-02-28268-9

Af Peter Wind

Orkidéfamilien er uden sidestykke den karplante familie, der er udgivet flest danske fagbøger om. Udgivelserne spænder fra bøger om deres biologi, morfologi, opbygning, bestøvning, økologi til dyrkning af dem. Umiddelbart synes markedet at være mættet med orkidébøger.

Alligevel har Danmarks førende orkidéekspert, Henrik Ærenlund Pedersen, kastet sig ud i at realisere et gammelt ønske om – med hans egne ord – 'at forene alle mulige aspekter omkring familien *Orchidaceae* i en enkelt bog' med begrundelsen 'fordi jeg ikke kunne lade være'.

Hvori består så det, der gør bogen anderledes end de hidtil udgivne danske bøger om familien? Et svar på spørgsmålet fås ved at gengive overskrifterne på bogens seks kapitler, der afspejler spændvidden i mangfoldigheden i familien: 'Et besøg i orkidéernes verden', 'Jordens største plantefamilie', 'Til lands, til vands og i luften', 'Blomster, bier og bedrag', 'Fra inspiration til besættelse' og 'Planterigets pandabjørne'.

På den måde kommer forfatteren elegant rundt om en palet af emner som orkidéernes enestående blomsterpragt, deres specialiserede bestøvningsforhold samt deres nationale og globale status. Bogen inddrager desuden levende emner som orkidéernes rolle i religion og overtro, deres anvendelse som fødevarer og i medicinal sammenhæng, som udsmykning og andre praktiske formål samt deres mangfoldige inspiration til kunst og fiktion.

Hvert kapitel indledes med et dobbeltsidigt billede med relation til kapitlets indhold. Hertil kommer, at bogens forside er prydet af et vidunderligt billede af to orange orkidéblomster, der mere ligner et par dansende ænder. Det siger igen noget helt centralt om orkidéblomsternes fantastiske evne til mimicry, dvs. at efterligne andre organismers udseende og derved lokke insekter og andre dyr til bestøvning med eller uden belønning i form af nektar. Dette emne bliver grundigt behandlet i et af bogens kapitler.

Et bærende element i bogen er således

udvælgelsen af de rette billeder til understøttelse af brodtæksten. Der ligger mange timers research og gennemgang af forfatterens egne billeder, hvor han selv har været leveringsdygtig i orkidébilleder af virkelig høj kvalitet og elektronmikroskopfoto, så deres globale forekomst og variation er blevet belyst. Hertil kommer en række, smukke stregtegninger udført af kunstneren Elisa Escabia Herrando.

På bogens sidste sider er der en oversigt over de anvendte botaniske fagtermer, en kapitelinddelt kildefortegnelse, en oversigt over den anvendte litteratur og til sidst et register over plante- og dyrenavne.

Nærværende anmelder ved af egen erfaring, at en bog med denne tilblivelseshistorie, dette omfang, kompleksitet og indhold ikke lader sig skrive på hverken én dag eller på et par få dage. Ifølge forfatterens LinkedIn-profil har skrivearbejdet, den bagvedliggende research, udvælgelsen af billeder, den redaktionelle proces sammen med forlaget, opsætning af manuskriptet og trykning taget 4½ år, inden tryksværten var tør.

Desværre betyder den langvarige fremstillingsproces, at der uundgåeligt sniger sig fejl, unøjagtigheder og gentagelser ind i teksten. Et eksempel på sidstnævnte er fremstillingen i Tyrkiet af salep og af Chikanda i Østafrika. En anden unøjagtighed er anvendelsen af det danske navn 'Plettet Gøgeurt'. På side 198 i figurteksten anvendes navnet for *Dactylorhiza maculata* subsp. *maculata* på underartsniveau, mens det på side 199 refererer til *D. maculata* på artniveau.

I enkelte tilfælde forekommer der udtryk og beskrivelser, som kræver et

detaljeret kendskab til orkideterminologi, ligesom der er medtaget billeder, hvor den ikke orkidékundige læser må gætte sig til, hvor den omtalte orkidé befinder sig på illustrationen. For eksempel: Hvor på billedet befinder *Dendrolirium lasiopedalum* sig på side 111? Hvad er den lange sugesnabel på figur 243 på side 133? På de smukke stregtegninger i figur 226 på side 122 savnes en målestok. En pil pegende på pollinierne på figur 246 og figur 250, på vedhæng i figur 260 og på den forstørrede søjlefod på figur 269 savnes.

Med hensyn til udtryk, der er uforståelige for anmelderen og nok for de fleste læsere, er her nogle eksempler: 'mentum' på side 138, 'dekort' og 'trøske' på side 175 og 'Melanesien' på side 176.

Når dette er sagt, er der tale om en bragende flot og velskrevet bog om orkidéernes forunderlige verden, som enhver med kærlighed for denne spændende plantegruppe trygt kan anskaffe sig. Men mon det er den sidste danske bog, der bliver skrevet om denne fascinerende plantegruppe? Næppe.